

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Felöltszerkesztő és kiadó:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSEG
ÉS KIADÓHIVATAL:
1. ker. Deák P.-u. 13. Telefon: 109.
Postafelrakóközpontú csekküzlelt: 62.600.

A magyar kereskedelem

Mit kíván a magyar nemzet a kereszténnyé tett kereskedelemről? Ezt a kérdést fejtette ki Kállay Miklós miniszterelnök a Baross Szövetség ünnepi közgyűlésén, a pesti Vigadóban. Kállay miniszterelnök beszédét mindig rendkívüli érdeklődéssel várja a magyar közvélemény most, amidőn hosszabb idő óta nem szóltak fel a nyilvánosság előtt, különös jelentősége van a beszédnek.

Beszédét azzal kezdte a miniszterelnök, hogy magyaros nyíltsággal, őszintén rámutatott azokra a megpróbáltatásokra és véres harcokra, amelyek az utóbbi hetekben keresztül ment a magyar honvédség. Beismerte, hogy a súlyos harcok során emberben és anyagban veszteséget szenvedtünk, de erkölcsben, hitben és magyar vitézségben ma már töretlenül túl vagyunk a harcok súlyosságán. A harctereken azonban még nagy feladatok várnak ránk. Még küzdenünk kell az egyetemes magyar célért, a magyar érdekekért. S éppen ezért az eddiginél is nagyobb erővel kell fegyverkezni.

Két fronton kell megvívunk a nehéz harcot, hogy megmentsük az országot a bolsevizmustól és megmentsük a kultúrának, a kereszténységnek és a civilizációnak azt az őrhelyét is, amelyen ezer éve szilárdan állunk. Magyarságunk megvédéséért, előhaladásáért és megerősödéséért idehaza is szívós harcot vívott és vív a kormány. Ennek a harcnak egyik igen fontos feladata a keresztény magyar kereskedelem érvényesülésének biztosítása az országban. Újból meg kellett teremteni a magyar kereskedelmet, állami beavatkozással talpra kellett állítani, hogy a kereskedő újból az a megbecsült, tekintélyes ember lehessen, aki a középkorban volt, amidőn a magyar törzserkek világhíresek voltak. Amerre megfordultak Európában, mindenütt tisztelet és megbecsülés övezte őket, mert üzleti számításuk szolidak, áruik kifogástalanok, ők maguk pedig egész lényükben becsületesek voltak. Amint a miniszterelnök igen helyesen megállapította, lehullottak már a sorompók a keresztény magyar kereskedelem érvényesülése előtt, de hogy a kereskedelem maradéktalanul magyarrá legyen, ahhoz az egyén munkája szükséges. Saját lábán kell járni a magyar kereskedőnek, nem szá-

mithat állandó felsőbb beavatkozásra, támogatásra. Tisztességes polgári haszonra kell törekednie, nem hirtelen meggazdagodásra, mert különben a kereskedelemnek nem munkásai, hanem közönséges spekulánsai lesznek. Ezeket pedig ki kell irtani a magyar kereskedői közösségből. Csak akkor van értelme a kereskedelem magyarrátételének, ha a kereskedőket munkásságuk alapján könnyen meg lehet különböztetni azoktól, akiket felváltot-

tak. Mintegy két és félmilliárd pengőre tehető az a vagyon, amelyet a keresztény nemzeti politika és munka idegen vonalról magyar kezekbe juttatott. Ezen a vagyonon csak úgy van áldás, s ez a vagyon csak úgy várhatja a közmegebecsülést, ha kezelői más szellemben bánnak vele, mint elődeik. Meg kell változnia a léleknek is — mondotta a miniszterelnök —, mert nem elég kicsérelni az embereket, a kereskedelem szelleme is magyar és

tisztességes kell, hogy legyen. A magyar társadalom és a magyar élet felelős irányítói azért, amit a keresztény kereskedelemnek nyújtottak, ellenszolgáltatást kérnek: a tisztas kalmárkodást. Ha az új magyar kereskedőréteg különb és becsületesebb lesz azoknál a nemkívánatos elemeknél, akiknek a helyére került, akkor, de csak akkor mondhatjuk el teljes megnyugvással, hogy érdemes volt átállítani a kereskedelmet.

A nemzeti társadalom lelki egységének szükségességét hangoztatták a megyegyűlésen

Békés vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt tartotta meg ezévi első rendes közgyűlését Gyú'an, a vármegyeháza nagytermében, Beliczey Miklós főispán elnöklete mellett.

A Hízekegy elmondása után Beliczey Miklós főispán nyitotta meg a közgyűlést, mely iránt mérsékelt érdeklődés nyilvánult meg. A mindössze tizenhét pontból álló tárgysorozat első pontjaként az alispáni jelentés került szőnyegre. Egyedül Karácson András békési ref. elnök-lelkész szólt hozzá az alispáni jelentéshez. A magyar társadalom egységének szükségességéről beszélt. Örömmel említette meg, hogy egy-két esztendő óta igen örvedetes jelenség, komoly, nagyjelentőségű törekvés észlelhető a lelki egység megteremtésére.

Katolikus és protestáns részről igen sokan szóltak hozzá a felvetett kérdéshez. A három nagy keresztény felekezet hitvitóit vezetői részről elhangzott vélemények magva az, hogy a magyarországi katolikus, református és evangélikus egyházak között feltétlenül meg kell teremteni a lelki egységet.

Nagy figyelemmel hallgatott beszédében Karácson András kidomborította, hogy minden magyar ószinte örömmel fogad minden olyan törekvést, amely a lelki egység megteremtését, a belső béke megerősítését kívánja és szolgálja. Meggyőződése, hogy Békés vármegye népszt különösképpen nem is kell figyelmeztetni a felekezeti béke ápolására. A megye életében mindenkor tapasztalható a három keresztény fele-

kezet között a lelki egység. Hiszi, hogy az országos lelki egység. Hiszi, hogy az országos lelki egységre való nemes törekvésből áldás fakad a magyar társadalomra.

Általános figyelemről kísérve Beliczey Miklós főispán is hozzászólt a kérdéshez. Hangsúlyozta, hogy minden igaz magyar ember nagy érdeklődéssel és bizalommal kíséri a keresztény egyházak lelki unióra való törekvését. A keresztény egyházak hitvitó vezetői részéről a legnagyobb megértés észlelhető a kitűzött cél iránt. A békésvármegyei világi vezetők a keresztény unióban elsősorban Békés vármegyét, a megye népét kívánják szolgálni. A főispán nagy tetszéssel fogadott szavai után több kisebb ügy letárgyalása után 11 órakor ért véget a közgyűlés.

Megjelent a terménybeszolgáltatásról szóló rendelet

A hadbavonultak és a sokgyermekes gazdák kedvezményt kapnak a beszolgáltatásnál

A hivatalos lap pénteki száma közli a közellátási miniszternek az egyes mezőgazdasági termelők terhelő beszolgáltatási kötelezettség megállapítása és teljesítésének ellenőrzése tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet szerint a hatóság mindenkit, aki szántóföldön gazdálkodik, gazdakönyvvel lát el. A gazdakönyvbe bejegyzi a hatóság a gazdálkodó családjára és a gazdálkodóra vonatkozó adatokat, továbbá a beszolgáltatási kötelezettséget. A gazdakönyv a beszolgáltatás teljesítésének a bejegyzésére is és a vámörlési jogosultság igazolására szolgál. A rendelet részletesen intézkedik a haszonbérbe, valamint részes művelésre adott ingatlanok beszolgáltatási kötelezettségének elbírálásáról. Meghatározza a

beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe munkabér, vagy egyéb címen juttatott természetbeni járandóságokat. Azok a szántóterületek, amelyeken a gazdálkodó hagymát, paprikát, vagy más közellátás szempontjából fontos növényt már huzamosabb idő óta termel, mentesíthetik a kenyérgabona és zsirbeszolgáltatás alól. Kedvezményt nyújt a rendelet azoknak is, akik szerződéses alapon termelnek vetőmagvakat. A lótenyésztő gazdálkodók részére is beszámítási lehetőséget állapít meg a rendelet. Külön figyelmet érdemel a rendeletnek az az intézkedése, amely a sokgyermekes és törpegazdák részére kedvezményeket biztosít és a hadbavonultak otthonmaradottait mentesíti a beszolgáltatás meg-

tározott része alól. Meghatározza a rendelet azoknak a gazdáknak jutalmazását, akik az előírásnál nagyobb mennyiségű terményt szolgáltatnak be, ezek részére a rendelet a beszolgáltatott többlet minden száz búzaegysége után az elszámolás időpontjában métermázsánként érvényes hatóságai búzaár egyharmadának megfelelő jutalmat biztosít, viszont azokat a gazdálkodókat, akik beszolgáltatási kötelezettségüknek nem tettek eleget, a beszolgáltatásból hiányzó búzapontérték háromszorosától nyolcszorosig terjedő pénzbüntetéssel sújtja, amelyet közadók módjára kell behajtani. A rendeletet jövőheti lapazámunktól kezdve részletesen teljes egészében közölni fogjuk.

— Ügyvédi írás. Dr. Janurik János ügyvéd iratát III. ker. 112 szám alatt, a posta mögötti utcában, az Iparosifjak Onképzőkörével szembe állított megajította. 541

— Felhívás. A Szarvasi Légoltalmi Liga Népszótálya március 8-án, hétfőn délután 5 órai kezdettel az Arad-szálló Kaszinó-termében ismét barátságos összejövetelt tart, melyre az igen tisztelt hölgyeket és urakat szeretettel várja az

Elnökség.

— Meghívó. A Szarvasi Dal- és Énekeskör március 13-án este 7 órakor az Ipartestület helyiségében tartja évi rendező közgyűlést, melyre a tagok és pártoló tagok ezúton hívatnak meg. Elnökség. 563

— A Harangszó-ból vettük az alábbi közleményt: Szarvasi Evangélikus Frontkatonák! Ezzel a számmal egyelőre 55 szarvasi evangélikus katonatestvér számra indul meg a „Harangszó” című egyházi lapunk. E nevetek úgy válogattuk ki, hogy lehetőleg minden olyan tábori postaszámon megkapja valaki, amelyen szarvasiak is vannak. Ha többben vagyunk, adjátok tovább! Ezúton tolmácsoljuk a szarvasi evangélikus közösség és hívei szerető lidvölzetét mináljátoknak. Imádkozunk érteket, kérve Istent, hogy segítsen haza győzelmesen mindnyájzatokat! Lelkészeitek.

— A tábori postacsomagok szűntetése. A m. kir. honvédezerkar főnökének rendelkezése folytán a postahivatalok hadműveleti területre szóló tábori postacsomagokat további intézkedésig nem vesznek fel. A hadműveleti területre levélpostaküldemények (levelek, levelezőlapok) továbbra is küldhetők.

— Meg kell újítani a fegyvertartási engedélyket. A kormányrendeletet adott ki a lövegyverek, robbanóanyagok és szerek tartásának korlátozásáról. A rendelet szerint az eddigi fegyvertartási engedélyket 1943. május 31-én érvényüket veszítik. A tulajdonosnak az új fegyvertartási engedélyt az elsőfokú rendőrhatalomnál 1943. március 31-ig kell írásban kérni. Aki nem kapja meg az új fegyvertartási engedélyt, köteles lövegyverét július 5-ig a rendőrhatalomnál beszovaltatni.

— Közkívánatra március 7-én, vasárnap délután 4 órakor a Magyar Tűzharcos Szövetség szarvasi csoportja megismétli jól sikerült műkedvelő előadását a Szent István Otthonban. Az előadás iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg, amely újabb számokkal lesz tarkítva.

TEMETÉSEKET

a legnagyobb gondtal végzem, a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig, a legnagyobb igényeket kielégítik. Halottszállítás, exhumálás nálam megrendelhető

Hantos György

temetkezési vállalkozó
II. kerület Belső-út 17.

— Közgyűlés. A MOVE helyi Társadalmi és Sportegyesület március hó 13-án a közszékháza nagyteremében délután 6 órakor tartja évi közgyűlést, amelyre a vezetőség ezúton hívja meg a tagokat.

— Farsangi est az Iparoskörben. Az Iparos Asszonyok és Leányok Egyesülete március 9-én, kedden délután 5 órai kezdettel tánccal egybekötött farsangi záró műsoros estet rendez az Iparos Kör helyiségében. Az est iránt igen nagy érdeklődés. E hagyományos és minden gondot feledtető farsangi este mindenkit szívesen lát a Rendezőség.

— Péntektől kezdve az Alomkerülő megy a Turul-moziban. E hét péntek, szombat, vasárnapján, valamint hétfőn és kedden a budapesti bemutató filmszínházakat megelőzve, az Alomkerülő filmet pergetik a Turul-moziban. Az előzetes kritika dicshimnuszokat zeng erről a filmalkotásról s hogy alapja lehet azoknak, arra követhetnek, hogy a Sárdy, Latabár, Zsille Margit, Maklár, Pethes és Csontos vezette kiűző szereplőgárda összetételéből és valószínű játékából. Kiegészítőül Magyar és UFA hirdők. Erdemes lesz megnézni.

— Birósági hírek. Grjecenyik Györgyné sz. Bencsik Zsuzsanna 48 éves kondorosai lakos ez év január és február havában több ízben a megengedett árnál jóval magasabban értékesített irósvajot, lisztet és buzdarát. A bíróság 1 havi fogházra és egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. — Paulóvics János 40 éves békésszentandrási lakos 133 kg aprított fa és 94 kg kukorica-csutkáért a maximális árnál többet kért és vett el, miért a bíróság 3 havi fogházra és egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. — Kaczkó Mihály 36 éves békéscsabai lakos Vince Lajosnak 150 kg mákot és 400 kg fehér babot adott el. Az árura 60 pengő előleget vett fel, de sem a pénzt nem adta vissza, sem az árut nem szállította le. Feljelentés folytán ügye a bírósághoz került, ahol 60 pengő pénzbüntetésre és 1 évi hivatali és politikai jogvesztésre ítéltek. — Id. Prjevara György szarvasi lakos Kiss András gátortól 1 drb deszkapadlót, egy bádoglemet és egy francia kulcsot lopott el. 8 napi fogházat kapott s egy évre felfüggesztették hivatali és politikai jogait. — Solyosi György 52 éves kondorosai lakos, Gajdács Lászlótól 108 kg hereszénát lopott el. Nyolcnapos fogház, mint főbüntetésre, 30 pengő mellékbüntetésre, valamint egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. — Makula Rozi 19 éves szarvasi cigányasszony Frecska Jánosától 2 saakot, 1 lábszőnyegét, 1 férfi alsónadrágot, 1 közörműközelítet lopott el. A bíróság 8 napi fogházra és egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte.

Koszorú, virágcsokor

megrendelhető a KREBS kertészetben. Telefon: 117

Gondatlanságból eredő csecsemőhalál

Pecegődörbe dobta megfulladt gyermekét a kétségbeesett anya

Gelegonya Zsuzsanna 23 éves orosházi születésű leány, aki Buk Pál zsidó munkaadónál teljesített szolgálatot, március hó 2-án este 10 órakor minden segítség és beavatkozás nélkül egy csecsemőt szült. Fájdalmi közepette eszméletét veszítette, s úgy talált feküdni, hogy a csecsemő megfulladt. Midőn magához tért, szegényében és elkeseredésében a csecsemőt ruhába burkolva a pecegődörbe dobta. Közben észrevették a történetet, orvost hívtak és még akkor éjjel a gyulai kórházba szállították a vérvesztéstől súlyos állapotban lévő leányanyát, aki bevallotta a csecsemő halálát és eltűntetését.

A megindított eljárás kapcsán március 4-én Szarvasra kiszállt a gyulai kir. törvényszék. Dr. Pálffy István törvényszéki vizsgálóbíró, dr. Karoliny Lajos törvényszéki orvosszakértő, egyetemi m. tanár és dr. Szánthó Kálmán járási tisztifőorvos jelenlétében a halott csecsemőt felboncolták. A boncolás eredménye szerint a halált fulladás okozta s a leányanya már a halott csecsemőjét dobta a pecegődörbe.

Ha a leány orvosi vagy szülészeti segítséget kért volna, úgy a csecsemő is életben maradt volna, így azonban, hogy minden segítség nélkül, csupán önjerejében bízva szülte meg gyermekét, jogosan merült fel az a gyanu, hogy a titkolózó leányanya mindenáron el akarta gyermekét tüntetni. De — feltéve, hogy ez a szándék nem forgott fenn — akkor is vétkes egy emberi élet gondatlanságból származó elpusztításában, amiért a törvény előtt felelnie kell.

A mai időben szükség van minden magyar lélekre, még ha

az házasságon kívül is születik, mert abban is lélek él, az Isten szikrája, melyet kioltani nem szabad. A szomszédos népek maholnap messze túlszárnyalják születési statisztikánkat, és odajuthatunk, ahol Franciaország van.

Ezért bűn nemcsak az ilyen látható életelpusztítás, hanem az is, ahol és amikor a modern házasságok az élet keletkezését megátolják. Eredményét tekintve ez is, az is egyforma bűn, bár a körülményei nem oly szenzációsak. Vajha ez volna tekintetben az utolsó eset!

— Tánccsaladás Csabacsudón. A Csabacsudó Bajtársi Szolgálat és hadigondozó Szövetség f. hó 6-án szombaton délután 4 órai kezdettel tánccsaláddal egybekötött estélyt rendez a Polgári Körben a hadbavonultak hozzátartozóinak felségélyezésére. Az est műsorán szavaltatok, katonanóták, dr. Ugrin László főszolgabíró, dr. vitéz Zerinyi Szilárd országgyűlési képviselő, Chován József ev. lelkész és Gergely István főjegyző beszédei, megnyitói szerepelnek.

— Záróvizsgálat az Iparosifjak Onképzőkörnek közművelődési tanfolyamán. A Szarvasi Iskolánkvívüi Népművelési Bizottság által a helybeli iparosifjak önképzőkörében szervezett helyesírási, levelezési, könyvviteltani és kalkulációs előadás-ciklus hat hétre terjedt munkája csütörtökön, március hó 11-én zárult. Az előadásokat Szakács György és Zima Pál ev. tanítók vezették. A tanfolyamot a kör tagjai mindvégig változatlan buzgalommal látogatták és az csaknem minden egyes alkalommal a kör agilis elnöke: Darida Sámuel bognármester

Eladó földek:

Kőrösparti nyaraló erős köpüllettel;
2400 négyszögöl területű I. osztályú szántó a Maglajecz-dűlőben;
6 és fél hold Kákán kanális közelében;
8 hold szántó Tóniszálláson;
10 kishold szántó Kiskirályság (volt Wolfinger féle) vásárhelyi út mellett;
20 hold heretőldek alkalmas szántó Dócson;
34 1/2 katasztrális hold szántóföld és 17 hold kaszáló Külső Ecsereen;
58 hold szántó a mezővári határon;
132 katasztrális hold részben szántó, részben legelő tanyával Ecsereen;
szentesi kövesút mellett;
139 katasztrális hold szántó tanyával Kiskirályszágon;

Eladó házak:

Szarvason:
I. 422. sz. cseréppel fedett beltelkes lakóház, melléképületekkel;
Elsőrangú helyen egynegyed házzal;
Eladó sarokház a benne lévő vegyeskereskedés és kocsmá. joggal és berendezéssel.
Békésszentandráson szőnyeggyár közelében cserépes lakóház.

Vételre keres megbízónk:

20 hold jóménőségű szántóföldet, lehetőleg tanyával;
Beltelkes lakóházat a község központjában 30.000 P.-ig.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénztintézet, ahol ingatlanok adásvételének közvetítésével is foglalkoznak. Ugyanezen pénztintézet képviseli a Gazdák Biztosító Szövetkezetét; folyósít termelés és beruházás céljait előmozdító 4 1/2 %-os kamatozású kötvénykölcsönöket és kamatmentes lökölcsönöket. 321

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, ismerősöknek és jóbarátoknak, a HONSZ szarvasi csoportjának, a Szarvasi járási Ipartestületnek, a Szarvasi Iparoskörnek, a csizmadia szakosztálynak, kik szeretett férjem, édesapánk és nagypapánk

Fábri Dániel

temetésén megjelentek és azzal mélységes fájdalomukat enybiteni igyekeztek, ezúton mondjuk hála köszönetet.

Év. Fábri Dánielné és családja.

555

is megjelent. A tanfolyam záróvizsgálatát a helyi elnökség 1943. évi március hó 11-ére, csütörtökre tűzte ki. A vizsgálat e napon a kör helyiségében esti 8-kor kezdődik és azon a kör tagjain kívül a Népművelési Bizottság és a kör Elnöksége vendégeket, érdeklődőket is szívesen lát.

— Gyümölcstermelők figyelembe. A gyümölcsfák permeterezéséhez szükséges védőszerek beszerzésére vonatkozólag a Békés vármegyei Gyümölcstermelők Egyesülete az alábbiakban hívja fel a termelők figyelmét: Ez évben nyers nikotin és kálilimon szappan csak korlátozott mennyiségben és igénylés útján lesz beszerezhető. Minden termelő nikotint és kálit, ha máshol még nem igényelt, úgy az egyesületnél (Gyula-Vármegyei) igényelheti, helyi csoportok tagjai elnökségükönél. Mivel az igénylést egyszerűen nem lehet teljesíteni, az igénylők áprilistól szeptemberig külön-külön havi szükségletüket jelentétek. Ez alapon havonta fogják megkapni az egyesület-helyi csoport útján az igényelt mennyiséget. Úgy a nikotin, mint a kálit csak gyümölcsfák permeterezésére igényelhető és használható fel. Gyümölcsfák permeterezéséhez szükséges rézgálic utalványokat (csak almára, meggyre, őszike-szilvára) a községi előjáróság fogja szétosztani, az igényléseket leírni kell beadni. Figyelembe veszik azt, hogy a fákak eddig kezelték. A 1940. évben ily célra felvett kimutatásban valaki nem szerepel, akkor jelentkezzen az előjáróságnál. Az énes szerek beszerzése is nehéz s így kívánatos, hogy a termelők ezen igényüket is jelentétek be az egyesületnél. Kénpör is zárolt áru, a kereskedők csak készletük erejéig adhatnak ki, nagyobb mennyiséget (1 mm felül) már csak az Anyaghiatal kiutalásával. Úgy a nikotin, mint a rézgálic igénylése sűrűs. Igénylések határideje március 12. Ez után érkező igényléseket az egyesület figyelembe nem vehet. Választ várók posta bélyegget mellékeljenek.

— Sakk. Az „Aszódi Emléksorozat” sakkverseny állása pénteken este 8-ig.

Játszott.	Pont.
1. Szirony	15 12 1/2
2. Varjas	14 11
3. Láska	15 11
4. Dr. Csongrádi	14 10
5. Podmaniczky	14 9 1/2
6. Vitéz Praznóczy	15 8
7. Szappanos	14 7 1/2
8-9. Janurik dr.	14 7
8-9. Pálos	14 7
10. Podany dr.	12 6 1/2
11. Fehér	12 6
12. Ifj. Darida	15 6
13. Kiszely	13 4 1/2
14. Dankó	15 3 1/2
15. Id. Darida	15 2
16. Kis	15 1

A sorleg 1943-as védője Szirony Pál lett. Március 7-én vasárnap Orosháza Szarvas városközi sakkverseny lesz az Árpádszálló külön termében. Március hó 9-én új verseny kezdődik, bevezetni lehet bárkinek, kezdőket szívesen látunk.

Meszelő, marokecset, kafa és ecsetáru, olaj- és por-

festék

továbbá zöld cukortakar-
mány és sárga eckendorfi

répamag

kapható a Janurik boltban

— **Hírverőlabdarugómérkőzés.**
A Turul vasárnap délután 3 órai kezdettel a Szentesi MÁV csapatával játszik barátságos mérkőzést. Kiváncsian várjuk a csapat bemutatkozását. Mult vasárnap a békésszentandrás Hunyadi az endrődi TK-val játszott s azt 3:0 arányban legyőzte. Most vasárnap lesz Endrődön a visszavágó mérkőzés.

— **Az államosított orvosoknak is jár a köztisztviselői vasúti igazolvány.** A városi, községi és körorvosok január elsejével történt államosításával kapcsolatban felmerült a kérdés, vajon mint állami tisztviselőknak idényük van-e kedvezményes vasúti jegyváltásra jogosító arcképes igazolványra? A belügyminisztérium kiadásában megjelenő Népegészségügy című hivatalos közlöny hírül adja, hogy az igény fennáll. A polgármesternek, illetve főszolgabírónak kimutatást kell készíteni azokról az orvosokról, akik az arcképes igazolvány kiváltását kívánják. Minden igazolvány után 8 pengő térítési és 2.50 pengő kiállítási díjat kell fizetni. Az igény jogosult feleségének akkor is jár arcképes igazolvány, ha a férj nem kap utána családi pótlékot.

— **Állami kinevezéseknél nem mellőzhető a katonai szolgálatot teljesítők.** A legutóbbi minisztertanács az állami kinevezésekkel kapcsolatban azt a határozatot hozta, hogy a kinevezéseknél nem mellőzhető a háborús katonai szolgálatot teljesítő olyan alkalmazottak, akik rangsorbeli helyzetük szerint sorra kerülhetnek, feltéve, hogy nem forognak fenn kinevezést gátló körülmények. A kinevezésnél különös tekintettel kell lenni azokra, akik harctéri érdemeikért kitüntetésben részesültek, vagy a harctéren megsebesültek. A törvényhatóságok a minisztertanács fenti határozata alapján most saját hatáskörükben is intézkedtek az önkormányzati közszolgálatban történő kinevezések vagy állásbetöltések ilyen szempontok szerinti esz- közlése iránt.

— **Rézgálic helyett feketegálicot kapnak a gardák.** A részben szerzés körüli súlyos nehézségek következtében a rézgálic az idei évben is csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre. Ezért a földművelésügyi miniszter feketegálic néven új védekezőszert juttat a szőlőgazdáknak, amely szintén réztartalmú és a peronoszpóra ellen sikeresen használható. Mint-hogy tartani lehet attól, hogy szabadforgalom esetén a feketegálicot áruhalmozásra, vagy üzérkedésre használják fel, a kormány a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a feketegálic forgalmát szabályozta és a rézgálicra nézve, a rézgálic-hoz hasonlóan utalványrendszert vezetett be. Most jelent meg a vonatkozó kormányrendelet, amely a szőlőgazdatiszadsadalom előtt már ismerős módon a feketegálic forgalmát a rézgálic forgalmához hasonlóan szabályozza.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

A vármegyére vonatkozó mezőgazdasági munkabérek

IV. közlemény.

Aratási és cséplési munkabérek.

6. §. 1. Az aratás, hordás, asztagolás együttes munkáira megállapított legkisebb és legnagyobb munkabér.

a) Részben munkabér élelmezés mellett a Szarvasi járásban a következők:

Özlek: 12 rész termény és szalma biztosíték 90 kg. kat. holdanként

Tavasziak: 11 rész termény és szalma-biztosíték 80 kg. kat. holdanként.

Élelmezés: hetenként és páronként 20 kg. búza, két kg. szalonna, két kg. bab vagy más főzelék, 3 kg. burgonya, 1 kg. hús, fél liter ecet, fél kg. só és 50 fillér fűszerpénz.

Vagy pedig: két holdanként és páronként 5 kg. búza, fél kg. szalonna, fél kg. bab, 1 kg. burgonya, negyed kg. hús és az egész aratási és asztagolási időre 1 liter ecet, 1 kg. só és 1 pengő fűszerpénz.

Ha az aratás, hordás, asztagolási munkák folyamatos végzését a rossz időjárás, vagy a munkaadó akadályozza, a munkás részére a holdankénti élelmezési adagon felül a munkanélküli napokra a heti élelmezés arányos része adandó ki. Amennyiben a burgonya és hús a munkaadónak nem áll rendelkezésére és annak beszerzése elháríthatatlan nehézségekbe ütközik, ebben az esetben a fűszerpénz 2 pengőre emelendő fel, a burgonya és húsjuttatás helyett. A hordási és asztagolási időre a fentiekben megállapított heti élelmezésnek a hordást és asztagolást végző részére az 50 százaléka jár.

b) Az aratás hordás és asztagolási részére élelmezés nélkül az élelmezés mellett megállapított részére egy részal felemelt mennyisége, vagyis ahol élelmezés mellett 12. rész, ott élelmezés nélkül 11. rész, ahol élelmezés mellett 11. rész, ott élelmezés nélkül 10 rész

és így tovább. Az élelmezés nélküli biztosíték az élelmezés melletti biztosíték 20 kg-al felemelt mennyisége.

c) Ha a munkaadó a learatandó terület egy részét aratógéppel vágja le, (segíti) az így learatott részére fejében a munkavállaló tartozik az aratógép után a kévék összerakását és a tarló geroblyezését elvégezni, azonkívül a munkaadó részére kettő külön munkanapot teljesíteni, vagy pedig a sarkok levágásáért, összerakásáért, geroblyezésért, hordásáért, asztagolásáért 50 kg. búzát, vagy az arató rész 50 százalékát kérheti a munkavállaló, mint bért.

d) A 100 holdon aluli birtokkal rendelkező munkaadó a szalmarészt a rész-szaratótól megválthatja, a helyben szokásos naptól áron.

e) A gabonarészt és a szalmarészt a munkavállaló lakásáig a munkaadó hazaszállítani köteles, vagy a fuvarát készpénzzel megválthatja. A szalmarész fuvarának megváltási ára fejében a munkaadó egy-egy részének 5 P-t tartozik fizetni.

f) A marokszedő bére a gabona arató részének 20 százaléka. Az arató által kiszolgáltató 20 százaléka a marokszedőt csak arra az időre eső aratórészből illeti meg, amikor a marokszedő a kaszával együtt dolgozott. A 20 százaléka megállapítása szempontjából az aratásra az aratórészt 80 százalékát, a hordásra 10 százalékát és az asztagolásra ugyancsak 10 százalékát kell számításba venni.

2. Aratás, hordás, asztagolás, szakmányaiból kat. holdanként Szarvasi járásban élelmezés mellett 110 kg.

Élelmezés mellett: Az élelmezés nélküli szakmányaiból az élelmezés mellett megállapított szakmányaiból 20 kg-mal felemelt mennyisége.

3. Cséplés és kazalozás (beleértve a török és pelyva összerakását is) együttes

munkáira megállapított legkisebb és legnagyobb munkabérek:

a) a saját (nem bércéplő) gépnél élelmezéssel: 3.5 0/0
élelmezés nélkül: 4 0/0

Ebben a részben az etetők része is bent foglaltatik.

b) bércéplőgépeknél

1. elevátorral rendelkező gépnél: élelmezéssel 3 0/0
élelmezés nélkül 3.5 0/0

2. elevátor nélküli gépeknél: élelmezéssel 3.5 0/0
élelmezés nélkül 4.—

A részben itt az etetők munkabére nem foglaltatik benne, az a géprészből a géptulajdonos köteles megfizetni.

c) A cséplőgépnél foglalkoztatott női munkás, illetve másodosztályú munkás a férfi cséplőmunkás részére járó rész 75 százalékát kapja. (háromnegyedrész)

d) A cséplőmunkások — egész és háromnegyedrészesek — részére hetenként és fejenként a következő élelmezés jár: 10 kg. búza, 1 kg. szalonna, 1 kg. bab, vagy más főzelék, 1 és fél kg. burgonya, fél kg. hús, negyed kg. só, 25 fillér fűszerpénz. Emellett az élelmezés mellett a cséplőmunkások napfeljöttétől naplementéig tartoznak a cséplőgépnél dolgozó és a munkanélküli napokra csak abban az esetben jár az élelmezés, ha a munkát a rossz időjárás vagy a munkaadó akadályozza.

4. Aratás, hordás, cséplés és kazalozás együttes munkáira megállapított legkisebb, egyben a legnagyobb részben a vármegye egész területén a szalmatermés 11 százaléka és egy kocsi szalma.

5. Az arató és cséplőrészt munkaadó a munkavállaló közlegébe szállítani köteles (a szalmarész kivételével) melyre lásd a 6 §. 1. pontjának a bekezdését, vagy a munkavállaló lakhelyén lévő Futura vagy Hombár bizalmas útján szolgáltatja ki.

(Folytatás következik.)

Apróhirdetések

Sarki ház kövesút közelében eladó I. ker. 169 sz. Érdeklődni I. ker. 213 és IV. ker. 14 sz. 450

III. ker. 305. számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 529

Eladó egy Magyar Állami Gépgyár 6-os cséplő teljes felszereléssel. Érdeklődni VIII. külker. 63 szám. 511

1 drb jókarban lévő ökörszeker eladó. Érdeklődni lehet a Gardakör Irodájában.

II. külkerület 121/1 5 hold föld tával eladó. Érdeklődni-ugyanott. 517

III. ker. 41 számú ház eladó, nagy kerttel és udvarral. Érdeklődni lehet: dr. Gémes Szilárd ügyvédnél. 513

Décsaj-lapson 35 hold föld tanyával eladó. Érdeklődni VI. külker. 190/5. 518

IV. ker. 300 számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 520

II. ker. 446 számú ház eladó, esetleg fele telek is. 521

Eladó ház kocsmával és fűszerüzlettel Krakkó 19. 525

Eladó IV. 81. sz. Gulács-féle ház. 546

Jókarban lévő női kerékpárt megvételre keresek. III. 49. 545

Décsaj-dűlőben 1 hold föld sürgősen eladó. Érdeklődni III. 458/1. 544

Tehén borjúval eladó. Erd. II. külker. 86. szám alatt. 543

Eladó jókarban lévő cséplőgép jó bőrszjazattal, esetleg földért is elcserélhető. I. ker. 161. szám. 539

III. ker. 410. számú házból féltelék eladó. Érdeklődni III. 345. 538

Szappanos-zugban 163 sz. veteményes föle eladó. Érdeklődni lehet III. 449., vagy piaci napokon Bankó újság-árusnál. 537

Forgalmas helyen, főúton lévő IV. k. 541. számú lakóház eladó. Érdeklődni lehet ugyanott, Szruka Pálnál. 536

Eladó 1 férfi varrógép I. ker. 298. szám alatt. 533

Jömeneteli külterület, trafik, kocma és 900 sz. föld épületekkel olcsón eladó. Cím a kiadóban. 531

Kiss M. János IV. ker. 151. szám alatt kákal közös legelőből 6 járás eladó, esetleg kiadó. 550

Békéscsabai felsőgazdasági tanintézetből származó 1 drb 6 hónapos berkshírei tenyészkau eladó IV. ker. 425. hsz. 552

Alig használt fekete bintó eladó III. ker. 169. szám. 553

Gyermektelen házaspár keres azonnali beköltözésre lakást, műhelyhelyiséget bérbevesz, cím a kiadóban. 503

Egy jókarban lévő 100-as motorkerékpár eladó. II. ker. 250. sz. 556

Egy mély babakocsi eladó. Megtekinthető IV. ker. 166. sz. alatt. 557

Tóniarálláson 8 hold szántó és Nyul-zugban dinnyeföld eladó I. 198. 558

Eladó kövesút mellett a főtérhez közel egy kétezres lakás pince és mellék-helyiségekkel. Érdeklődni lehet a közgyűlési hivatalban, vagy dr. Dörnyei ügyvéd irodájában. 559

Borgulya Istvánnak Hosszú-soron tőrek-polyva, árpaszalma és tengerhaj eladó. Érdeklődni III. 8. 560

Macórében 300 sz. gyümölcsös eladó. Érdeklődni II. 451. 561

Antik szalonbútor jó huzattal és két biedermeier szekrény eladó Csáky-u. 129. (volt Roszjarovics-tánciskola.) 562

2200 sz. vetéssel, 4060 sz. szántó eladó. Érdeklődni II. külker. 269/1. sz. Tusjak Andrásnál. 564

Csabacsődön 10 hold föld eladó. Érdeklődni VI. külker. 197. 565

Eladó I. ker. Vajda Péter-utca 189. számú új ház. 566

Eladó 28 méteres épületről prima nád, épületanyagok, vályog, tetőszarkezet és ablakok. Érdeklődni I. 65. Köves főrészánál. 567

Igénylés nélkül szigetelőpapír előjegyzhető Szabó Sándornál Zöldpázsit utcán 432. szám. 568

IV. kerület 78 számú ház eladó. 573

Egyesbás lakást keres magányos nő. Címet a kiadóhivatalba kérem. 569

Angóragyapjút szárnyas fonógéppel fonok, gubacsokat kartoltatok, nagy gyakorlat, gyors fonás. III. 162. Árvaház mellett. 570

Eladó 2 drb biedermeier fotel, dívány, szalon bővebbet. Zöldpázsit-utca 432. 571

Butorozott szobát keres — igényem nélkül — csendes, idős házaspár. Címet kéretnek a Müller-féle könyvtérkedésben leadni. 572

Hirdetmény

Közírté teszi az előjáróság, hogy mindazok, akik az 1941—43. évi gazdasági években, mint éves gazdasági családok elszegődve voltak az 1943—44. szolgálati évre is gazdasági családokként kötelesek elszegődni.

Az a munkaadó, akitől a gazdasági család szerződése megszűnt, vagy megszűnik, a szerződés megszűnését követő naptól számított 8 nap alatt ezen körülményt a vármegyei gazdasági felügyelő-séghez bejelenteni köteles.

Mindazok, akik egészben vagy túlnyomórészt mint mezőgazdasági munkások tartják fenn magukat és 1943. évi március hó 1. napjig nem kötődtek legalább olyan időtartamra szerződésnek, mint a múlt évben, kötelesek a közlegé-háza 54. számú szobájában 1943. évi március hó 15. napjig jelentkezni.

Az éves gazdasági családok más munkakör ellátására való felvételénél kitérés, s az a munkaadó, aki ily egyéni alkalmaz, 6 hónapi elzárással büntetendő.

Az a munkavállaló, aki a megkezdés évben éves családokként volt alkalmazva, ha ilyen alkalmazást nem vállal, vagy ha ily foglalkozás vállalás alól felmentést nem kap, honvédelmi munka címén gazdasági szolgálatok végzésére lesz kötelezve, s esetleg internálási eljárásnak teszi ki magát, s katonai vezetés alatt lesz foglalkoztatva.

Ugyancsak megőrü büntetésnek teszi ki magát az a munkavállaló is, ki március 1-ig bármely oknál fogva munkát nem vállal, s ezen körülményt a közlegé előjárósághoz nem jelentette be. Szarvas, 1943. február 19-én.

Előjáróság.

NYOMATOTT MÜLLER KÁROLY
KÖNYVTYOMDÁJÁBAN, SZARVAS.